

HELGELAND

ARBEIDERBLAD

*Førstestatsadvokat Geir Fornebo
Nordland statsadvokatembete*

*Politimester Håvard Fjærli
Helgeland politidistrikt*

Beslag av journalistisk materiale

Torsdag 1. november, utenfor rettslokalet i Mosjøen ble journalist Christopher Engås pågrepet av politiet, etter at en politihund angivelig skulle ha markert på hans pc-veske. Engås ble brakt til politihuset og satt på glattcelle. Nærmere undersøkelser ga ingen indikasjon på at vedkommende var i besittelse av ulovlige rusmidler eller annet straffbart. Han avga også urinprøve som var negativ. Vedkommende ble ved hjelp av sin advokat løslatt fra politiets varetekt etter fire-fem timer på glattcelle.

Politiet beslagla journalistens bærbare pc. Den ble i løpet av dagen 1. november gransket av politiets etterforskere. Dette mener jeg politiet ikke har noen relevant begrunnelse for å gjøre. Etter min mening går dette ut over kildevernet fordi upubliserte bilder og artikler/informasjon var lagret på pc-en. Det samme var navn og kontaktinformasjon til ulike kilder. Det hører med til historien at journalisten over år har jobbet med politisaker og rettspleien. Politiet kan derfor ha stor interesse for å gjøre en slik inngripen, uten at det gjør saken noe bedre, snarere tvert imot. På spørsmål til jourhavende hvilken begrunnelse politiet hadde for å gå til et slikt skritt, fikk jeg opplyst at det var «behovet for å sikre bevis i en pågående straffesak». På grunn av taushetsplikten kunne ikke politiadvokaten utdype disse opplysningene. Jeg har heller ingen garanti for at politiet ikke har kopiert pc-ens harddisk og på den måten sikret seg informasjon som kan brukes senere og i andre saker.

Så langt jeg kan se er ikke beslaget foretatt i tråd med de reglene som oppstilles i straffeprosesslovens §204 og §205, jfr §125. Min opplevelse er at dette er et grovt overtramp av politiet som jeg som redaktør må reagere meget kraftig på. Jeg viser i denne sammenheng til Sivilombudsmannens uttalelse i sak 2011/436 (vedlagt) vedr en sak hvor en journalist i Dagbladet fikk sin skulderveske beslaglagt i en politikontroll i Oslo tinghus, og hvor Sivilombudsmannen konkluderte slik:

«På bakgrunn av undersøkelsene i saken og konklusjonene ovenfor, finner jeg å måtte kritisere måten Thømt Ruud ble behandlet på, og den manglende ivaretagelsen av hans og Dagbladets rett til kildevern i forbindelse med gjennomføringen av sikkerhetskontrollen i Oslo tingrett. (...) Politiet må ved en slik sikkerhetskontroll holde seg innenfor de rettslige rammene som gjelder for denne typen kontroller. Dersom det unntaksvis skulle bli nødvendig å anvende straffeprosessuelle tvangsmidler i forbindelse med en sikkerhetskontroll, må politiet holde seg innenfor de straffeprosessuelle rammene som gjelder for det aktuelle tvangsmiddelet. Politiet må naturligvis også respektere grunnleggende

menneskerettigheter i forbindelse med sikkerhetskontroller, og være oppmerksom på den særskilte beskyttelse pressens kildevern har etter EMK art 10.»

Ombudsmannens uttalelse førte til at Riksadvokaten 11. mai 2011 sendte et brev til Politidirektoratet, hvor Riksadvokaten konkluderer:

«På denne bakgrunn tilrår en at Politidirektoratet innskjerper overfor politimestrene at sikkerhetskontroller må gjennomføres innenfor gjeldende regelverk for slik rent polisiær virksomhet, og må avgrenses mot bruk av straffeprosessuelle tvangsmidler. Det bør fremgå klart av en slik innskjerping at ransaking og/eller beslag bare kan benyttes der vilkårene for dette foreligger, herunder at pressens kildevern må respekteres, og at det i den forbindelse må ses hen til vernet i EMK artikkel 10. Dersom direktoratet følger denne tilråding, anmodes det om at kopi av innskjerpelsen hitsendes, og en legger til grunn at ombudsmannen underrettes direkte. Gjenpart av dette brev, vedlagt kopi av Sivilombudsmannens avsluttende uttalelse, oversendes samtlige statsadvokater til orientering og kan formentlig benyttes som utgangspunkt for oppfølging overfor politiet med sikte på de straffeprosessuelle spørsmål saken reiser i forbindelse med inspeksjoner mv.»

På bakgrunn av ovenstående ber vi om svar på følgende spørsmål:

1. Hvilket hjemmelsgrunnlag mener politiet å ha hatt for å beslaglegge journalistens pc?
2. Ble pc-en gjenstand for undersøkelser – i så fall hvilke?
3. Ble det tatt kopi av noe materiale fra pc-en?
4. Er politimester og statsadvokat kjent med brevet fra Riksadvokaten til Politidirektoratet av 11. mai 2011?
5. I så fall: Hva har blitt gjort for å følge opp dette, og for å klargjøre disse reglene overfor den operative delen av politistyrken?

Av hensyn til sakens alvorlighetsgrad, må vi be om rask tilbakemelding på vår henvendelse.

Mosjøen 12. november 2012

Med vennlig hilsen

Geir Arne Glad

Ansvarlig redaktør

Helgeland Arbeiderblad

Kopi til:

Riksadvokaten

Politidirektøren

Norsk redaktørforening